

fognak tartani, azután sor kerül a költségvetés kinyomtatására, ami szintén két-három hetet vesz igénybe, úgy hogy a költségvetés csak november közepén lesz majd benyújtható. A költségvetést a parlamentben nem én fogom

képviselni. A külügyi tárcáról nem volt és nem is lehet szó, én mindig távol akartam maradni a politikától és csak azért vállaltam a pénzügyi tárcát, hogy a kölcsönkötést lebonyolíthassuk.

## A kereskedelem harcot indít a paprikaminősítés esetleges megszüntetése ügyében.

Szeged, október 18. (Saját tudósítónktól.) A földművelési minisztérium 29-re a paprika minősítése tárgyában nagyszabású ankétot hívott össze Szegedre. A minisztérium képviselőjében Schandl Károly államtitkár elnököl az értekezleten. Az értekezlet összehívását a termelő és kikészítő iparosok szorgalmazták, akik a paprika jelenlegi minősítési rendszerével már régóta elégedetlenek. Jelenleg az a helyzet, hogy mindenféle paprika minősítés alá kerül. A termelő iparosok kívánsága az, hogy csak a külföldre kerülő paprika kerüljön minősítésre, míg

a belföldön forgalomba került paprikánál csak a vegytisztaság kérdése bírálendő el. A termelők mozgalmá azonban hátrányos a kereskedelemre, mivel a kereskedők a vételnél nem tudnak megállapítani, hogy a termelő milyen minőségű paprikát kínál eladásra. Az értekezlet elé nagy érdeklődéssel néznek a kereskedővilágban, mivel a minősítési rendszer megváltoztatása a legnagyobb károkat okozná a kereskedőknek és egyben jóhírnevét támadná meg a szegedi paprikának.

## Tavasszal megkezdik a munkálatokat, hogy a Maros is hajózható legyen.

Szeged, október 18. (Saját tudósítónktól.) A háborús évek alatt elmaradt a Tiszafolyó szabályozása és a vele kapcsolatos kotrási munkálatok. A folyó medre beiszaposodott, úgy hogy a hajózás alacsony vízállás mellett teljesen szünetelt a folyó Szeged fölötti szakaszában. A szabályozási és a kotrási munkálatokat mintegy két évvel ezelőtt kezdték meg és az idei év szeptember végén fejezték be. A nagyszabású és óriási költséggel végrehajtott kotrási munkálatok eredményezték azután, hogy a nyáron a folyó abnormális vízállása mellett is közlekedhettek a gőzhajók.

A folyó hajózási forgalma különben örven-deles lendületet vett. A vasuti tarifa drágulása mindinkább előtérbe hozta a folyó forgalmi jelentőségét. A forgalom legnagyobb része

uszályhajókon nyert lebonyolítást s különösen Jugoszláviával volt szembe-tűnő a vízforgalom emelkedése.

A folyam-mérnöki hivatalból nyert értesítésünk szerint az 1925-ös esztendőben a Maros szabályozása következik a programba fölve-t munkálatok között. A Maros hajózhatóvá váló tételét már régóta tervezik. Nem volt föld-művelési miniszter, aki nem álmodott volna a Maros szabályozásáról s csak pénzkérdésen mulott mindig, hogy a jelentékeny városokat érintő folyót nem tették gyakorlati hasznúvá. A folyam-mérnökségnél már elkészültek a Maros szabályozási tervei s csak a földművelési mi-niszter költségvetésétől függ, hogy a szabá-lyozási munkálatokat milyen mértékben kezdik meg.

## A 83 ezer koronás bársony — 170 ezer koronába kerül...

A magas vámok drágítják a szövatarakat.

Szeged, október 18. (Saját tudósítónktól.) Olcsóságot sovárgó mai világunkban, az ezerszer letárgyalt piaci cikkek folytonos drágulása mellett, az indokolatlanul magas vámok okozzák, hogy az ipari gyártmányok árai ismét emelkedő ten-denciát mutatnak. Az áremelkedés lavínja leg-ujabban észrevehetően a ruházati cikkek-nél in-dult meg, még pedig fenyegető formában. A tul-ságosan magas vámok drágítják meg az árut és okozzák, hogy szövatarukereskedőink kirakatában a régen kifüggesztett árjelző táblácskák ismét ki-cserélődnek.

A szövataruk ismételt indokolatlan áremelkedé-sére jellemző, hogy egyik nagyobb szegedi előkelő kereskedő cég vásárolt külföldön 180 méter pamut-bársonyt, méterjét 83.300 magyar koronájával. A vásárlás összege kitett 15 millió koronát, mire 7 millió 248 ezer 200 korona behozatali vámot kel-lett fizetni, amely összeg 48 százalékát tette ki az áru értékének. A szállítási költség ismét további 10 százalékos drágulást vont maga után, úgy hogy a 83.300 koronás pamutbársony mire Szegedre ér, 136.000 koronába kerül. A különböző költségek azután még annyira megdrágítják az árut, hogy

az bajosan vásárolható meg olcsóbban 170.000 koronánál. Így kerül azután a 83.000 koronás bár-sony 180.000 koronába, mikor a fogyasztókö-zönséghez jut.

Még lehetetlenebb a helyzet a belföldi gyárt-mányoknál. A belföldön készült barchet áru a gyárban, Budapesten 22.500 koronába kerül. A belföldi árut a logikátlan vámrendelet, mivel ex-portról van szó, vámentesen engedi ki. A 22.500 koronás barchet tehát a jugoszláv 15 százalékos vám mellett 25.300 koronába kerül, ezzel szemben a magyar kereskedőnek a Magyarországon készült áruhoz hozzászámítják a 40 százalékos vámpénzt, ami 31.000 koronára drágítja meg az árut.

A kormány újabban tervezett vámtarifaemelésé csak súlyosbitani fogja a helyzetet. A vámtarifa emelése különösen a szövataruknál lesz észlel-hető, mivel belföldi szövet-termékeink, sajnos, még nem versenyezhetnek a külföld hasonló gyárt-mányaival.

## A Z. R. III. után.

Newyorkból jelentik: Az ujonnan alakított Good-Jear Zeppelin Compagnie hatalmas Zep-pelin-flotta megépítését vette tervbe. A társaság német mérnököket szándékozik Amerikába ho-zatni és mielőbb belekezdnek tíz személy-szállító hajó építési munkálataiba. A tervek szerint az eddigi gáztöltés helyett héliummal próbálkoznak. Megkezdtek a nagyszabású mun-kálatokat a héliumföldgáz kibővítésére, hogy a termelőképeségeiket fokozzák.

## Pasics összeesett a király előtt.

Belgrádból jelentik: Pasics miniszterelnök egészségi állapota tegnap este hirtelen aggasz-tóra fordult. Pasics kihallgatáson jelent meg a király előtt és a tandcskozás közben annyira felizgatta magát, hogy ájultan rogyott össze. Az agg államférfi lélegzési nehézségekkel küzd és az utóbbi időben gyakran voltak ájulási rohamai. Ma délelőtti eret vágta rajta, erre jobban érezte magát, de a kezelőorvosok to-vábbra is aggódnak miatta.

— Véres harcok Bulgáriában. A Corriera della Sere azt a jelentést kapta, hogy Svetna Gora bolgár községben véres összeütközés volt a rendőrség és a fölkelők között. Az egyik erős osztag között igen erős harc fejlődött ki, amely több órán keresztül tartott és a kormánycsapa-tok kénytelenek voltak visszavonulni. Hét ember meghalt, husz megsebesült. Burgas közelében ugyancsak elkeseredett ütközet volt Jeviancs bandavezérral, itt már a kormánycsapatok győztek.

## A szegedi Gárdonyi.

Irta: Móra Ferenc.

VI.

Már akkor Gárdonyi a Napló-nál volt, Ujlaki az Endrényi lapjának, a Híradó-nak fürge és nagy-fantáziájú riportere volt.

— Te Tóni, — kötődött vele egyszer Gárdonyi, az egyik variáció szerint (mert több is van s az mind egyformán hiteles) — azt hallom, hogy a kiadód valami új fajta szedőgépet talált ki.

— Hogy, hogy?

— Szedőgép is, meg költőgép is. Elől beteszik az újságpapírt és hátul kijönnek a kacsák.

Ebből a tréfából támadt a párbaj, amely majd-nem szárnyát szegte a Gárdonyi karrierjének. Ahogy a kardja kibuggyasztotta a vért az Ujlaki há-tából, elfutotta az agyát a vérgőz, két kézre kapta a kardot és úgy összeméltelte a „tesvít”, hogy alig bírták megállítani a segítédek.

Persze aztán kibékültek és Ujlaki élete végéig még a Medzsídje-rendnél is büszkébben viselte a Gárdonyi-hasított sebhelyeket, hanem azért Gár-donyinak csak be kellett vonulni tizennégy napra a Vasasszentpéter-utcai államfogházba. Ott írta az Argyirus királyfi című egyfelvonásos operettjét és annak a vidámságából látni, hogy valóban kedé-lyes fogház volt abban az időben a Hatzinger fo-gadója. Kass Jani küldözgette be Don Vigolénak az ebédet, sakkozni is volt kivel, sőt ha akarták, a természet ölen is érezhették magukat a magyar állam vendégei. Tengődött egy kis fű a fogház udvarán, azt éppen akkor kaszálták le, jutott belőle mindenki alá egy marékka s mivel valami oláh dászkál is volt az államfoglyok közt, aki nagyszerűen tudta utánozni a méh-zümmögést, a költő, ha lehunya

a szemét, a tündérszép Ilona kertjébe álmodhatta magát.

Addig nem is volt semmi baj se, míg a fogház-igazgató észre nem vette az idillt.

— Mit! Hogy mernek az urak az állam széná-jára heverni! Hát nem tudják, hogy ez az állami vagyon megrongálása!

S mivel nálunk tudvalevőleg mindig a legnagyobb rendben szokták tartani az állam szénáját, az ál-lamhatalom képviselője azonnal előparancsolt egy fogházőrt, hogy vigye föl a szénakazlat a padlásra. Föl is vitte egy zsebkendőben s így Tündér Ilona kertjéből csak a közziklák maradtak. Már t. i. azok a csorba téglák, amikkel a Vasasszentpéter-utcai paradicsom ki volt kövezve.

Békefi Antal szerkesztő ur értesülvén róla, hogy Argyirus királyfival hogy elbántak a gonosz lelkek, azonnal gyűjtést indított a Hungária nagy asztalá-nál az államfoglyoknak szénával való ellátására és a költő másnap már ismét szénán heverve, méh-zümmögés mellett álmodhatta tovább az operettet. Azt hiszem ez volt az egyetlen gyűjtés, amit va-laha Gárdonyi Géza számára rendeztek.

1891 július 30-án bucsuzik Szegedtől, Aradra indulóban.

— Fűtültek már nekem, — kezdődik a Búcsú.

— Itthagyon az Alföld királynőjét s az élettem három csendes évét. Nem sajnálom ezt a három évet, amely Szeged porához tapasztja a lelkemet, pedig elhihetik, hogy nem gazdagodtam meg Sze-geden. Ez örülök, hogy megismertem a magyar-ságnak ezt az ősi fészket, ahol még az ősmagyar-rok ajkával istennilyának nevezik a villámot és életnek a gabonát.

— Szellemi tekintetben sokra vittem Szegeden, bár sokan észre se vették, hogy létezem. De tagja

voltam a Próféta asztalának és rájöttem, hogy a legnagyobb földi jó nem a filozófia, se a szerelem, hanem egy-egy pénteki halpaprikás. Ellenben nem sikerült az a célom, hogy bejussak a Dugonics-Társaságba. A szerkesztőm három esztendő óta kecsegtet vele, de tovább nem bizhatom benne, mert látom, hogy ő maga se tud oda bejutni.

(Persze nem a mostani Dugonics-Társaságról van szó, amely hosszú vajadás után csak 1893-ban született meg. Hanem egy Dugonics-kör azelőtt is volt, de az csupa komoly helyi írókból állt. Ujságírók azok nem vettek be maguk közé.)

Eddig a búcsúban a mosoly, a végén jön a könny.

— Hogy miért megyek el? Mert nem marad-hatok tovább. Sorson az, ami a színészé, hiszen mi írók is a betű komédiásai vagyunk, csakhogy nekünk a szívünk a sűgő. Megyek egy várossal tovább. Az arad—csanádinak ma több gőzre van szüksége, mint máskor, mert nehéz szívet visz. Tudom, hogy minden úgy van jól, amint van, de mégis úgy érzem, mintha a saját temetésemre utaznék.

Pedig az örökkévalósága felé utazott. Arad volt odáig az utolsó stáció, azután már az következett. Helyére jött a Szegedi Napló-hoz egy Tömörkény István nevű obsitos katona. Ugyanaz, akinek a helyére három évvel ezelőtt a Szegedi Híradó ide-hozta Győrből Gárdonyi Gézát, mikor Tömörkényt behívták katonának.

Mondom én, hogy nincs véletlen, csak gond-viselés van, amely gondoskodik róla, hogy mikor olyan virágmagok hullanak ki az Isten kezéből, mint Gárdonyi és Tömörkény, azok nevelő kertet is találjanak és gondoskodik arról, hogy a magyar-ságnak akkora kertje, mint Szeged, soha ne marad-jon virág nélkül.